

Koepel Zorgcoöperaties Zuid-Nederland Jaarverslag 2018

Wie zijn we?

De Coöperatie Koepel Zorgcoöperaties Zuid-Nederland U.A. (ook wel Koepel ZCZN genoemd) stelt zich tot doel:

- een vraaggerichte zorgaanbieder te zijn die vernieuwende zorgconcepten inzet in de geest van zorgcoöperaties, en
- een belangenbehartiger, ondersteuner en facilitator te zijn voor de op diensten en welzijnsaspecten gerichte inwonersinitiatieven.

Onze leden, uitsluitend inwonersinitiatieven, dorps- en zorgcoöperaties, zijn ondernemende netwerken in Zuid-Nederland van mensen die in samenwerking en vanuit een (sociaal) collectief belang het welbevinden centraal stellen en samen vraaggericht zorg en diensten organiseren en eventueel, als de leden dat willen, door de Koepel laten leveren.

In het verslagjaar is de doelstelling van de Koepel nog eens tegen het licht gehouden gelet op de ontwikkelingen in de samenleving.

Uit de discussie is duidelijk geworden dat de coöperatieve beweging een emancipatiebeweging is. Hiervoor is nodig dat er vanuit de individuele samenwerking naar gemeenschapsvorming moet worden toegewerkt. Zoals bijvoorbeeld van zorgcoöperaties naar zorgzame dorpen en regionale netwerken.

Vervolgens heeft dit geleid tot een voorstel tot aanpassing in de statuten wat betreft de doelstelling en het lidmaatschap.

Naast het sluiten van contracten met verzekeraars en gemeenten voor de zorgverlening is het nodig de beweging die nagestreefd wordt uitdrukkelijker op te nemen in de statuten alsmede het lidmaatschap te verruimen zodat het draagvlak wordt vergroot.

Waar staan we voor?

Net zoals onze leden doen, gaan wij uit van wat mensen (nog) wel kunnen in plaats van wat zij niet kunnen. Kwaliteit van leven (welbevinden) staat voorop. Als ondersteuning nodig is, wordt eerst gekeken naar het eigen, sociale netwerk en de mogelijkheden van betrokkenen en wordt de hulp dichtbij georganiseerd. Met het project “Hoe sterk is mijn netwerk” is een methodiek ontwikkeld die hiervoor kan worden ingezet. Door meer gebruik te maken van preventieve en lichtere vormen van ondersteuning kan de afhankelijkheid van formele individuele zorg worden verkleind en de druk op meer gespecialiseerde zorg verminderen. Voor wie – ook met steun van de omgeving – niet (meer) zelfredzaam kan zijn, is er altijd (op participatie gerichte) ondersteuning en/of passende zorg.

Doel is om iedereen zo goed mogelijk (welbevinden) te laten functioneren waaronder zo lang mogelijk in de eigen omgeving (gemeenschap, woonomgeving).

Kenmerkend voor de werkwijze van onze leden en daarmee ook die van ons is:

- het vraaggericht werken; de verantwoordelijkheid en regie liggen primair bij de inwoner en zijn netwerk.
- dat de aanpak gericht is op wat de inwoner zelf kan en wat er mogelijk nog aan ondersteuning uit zijn/haar netwerk (familie/buren/vrienden) kan worden gegeven. Dat kan aangevuld worden met (informele en formele) zorg/diensten geleverd door de coöperaties en/of Koepel.
- de zorg en diensten worden kleinschalig en op maat gerealiseerd in samenwerking met plaatselijk opererende organisaties.
- er is een sterke betrokkenheid en mede verantwoordelijkheid van de hulp- en zorgverleners bij de aard en wijze waarop diensten en zorg worden geleverd en deze zijn altijd aanvullend op wat de inwoner zelf kan.
- er wordt gewerkt met dorpsondersteuners/dorps- en zorgcoördinatoren, zij hebben een verbindende en coördinerende rol.
- er is een goede samenwerking met de gemeenten en 1e lijns- zorg

Waar gaan we voor?

- De kwaliteit van zorg vanuit burgerperspectief;

Uitgangspunt bij de individuele dienstverlening is klanttevredenheid. Kwaliteit wordt in wezen bepaald door de inwoner. Deze kwaliteit is een andere dan die van zorginstellingen met geïnstitutionaliseerde kwaliteitssystemen, die zorg en diensten onnodig duur maken. Zorg op maat betekent ook minder regeldruk en meer eigen verantwoordelijkheid voor de inwoner. Uiteraard staan wettelijke kwaliteitseisen rond medische handelingen niet ter discussie.

- De kwaliteit van arbeid;

Professionals die voor de zorgcoöperaties werken ervaren een andere kwaliteit van werk en meer arbeidssatisfactie dan bij het werken in een traditionele zorginstelling. Kleinschaligheid, doen waar je goed in bent, betrokkenheid en samenwerking dragen daar in belangrijke mate aan bij.

- De kosteneffectiviteit van onze aanpak;

De praktijk leert dat deze wijze van dienstverlening naar schatting zo'n 20 tot 30% goedkoper is dan het reguliere aanbodgerichte systeem. Klanttevredenheid, 'het goed in je vel zitten, er weer bij horen' de inzet van vrijwilligers, de relatief kleine organisatievorm, zonder meervoudige managementlagen en dus bijna geen overheadkosten, het werken met lokale teams (beperkte reisafstanden) maken dat er een behoorlijke besparing kan worden bereikt.

- Verandering van het systeem

Bij de transitie van de zorg hoort ook een bestel dat afgestemd is op een dienstverlening zoals onze leden dat voorstaan. Als inwonersinitiatief, in een grote gebureaucratiseerde zorgmarkt, lopen we als kleine zorgverlener tegen tal van belemmeringen en onnodige bureaucratie aan. Om zorg te kunnen verlenen op een wijze zoals onze leden dat willen, staan we noodgedwongen met één been in dit oude bestel. Het andere been houden we vrij, om nieuwe paden te bewandelen en daar waar nodig uitdrukkelijk aandacht te vragen voor doorgeslagen betutteling en overbodige bureaucratie.

- Delen van kennis en ervaring

De Platforms 'Zorgen doe je Samen' en 'Welzijn en Zorg' in Noord-Brabant en het Knooppunt 'Zorgen voor elkaar in Limburg' hebben hun meerwaarde rond het delen van kennis en ervaring ter versterking van de kwaliteit en continuïteit van de individuele inwonersinitiatieven en coöperaties ruimschoots bewezen. De Koepel kan, op verzoek, diensten verlenen aan de aangesloten initiatieven en treedt op als vertegenwoordiger / belangenbehartiger in het landelijke netwerk en de contacten met zorgverzekeraars.

Onze activiteiten in 2018

Voor de coöperatie Koepel Zorgcoöperaties Zuid-Nederland stond 2018 in het teken van de volgende activiteiten en projecten:

- het realiseren van de inkoop van verzorging en verpleging voor de leden;
- de ontwikkeling van een werkwijze om ouderen te leren investeren in hun eigen redzaamheid ("Hoe sterk is uw netwerk?") dit in samenwerking met het door de zorgverzekeraar CZ, gemeente Laarbeek, Seniorenraad Laarbeek en de welzijnsstichting VIERBINDEN opgezette project in het kader van Regio Regie;
- het organiseren van een verkennerstocht in Brabant in samenwerking met het Netwerk Nederland Zorgt voor Elkaar. Met als doel, op verzoek van het ministerie, te komen tot een prioritering van de ervaren knelpunten in het rapport "Wat Knelt?" (Vilans Movisie juni 2016) en een procesvoorstel uit te werken voor de totstandkoming van een agenda.
- onderzoek naar een overbruggingsregeling voor de financiering van de Koepel.
- bestending van de relatie met de netwerkorganisatie Nederland Zorgt voor Elkaar (NLZvE)
- Door het bureau Opera consultants is in de persoon van Hanneke Beerens een onderzoek gedaan naar de relatie Koepel met CZ. De positieve uitkomst heeft geleid tot een partnerschap met CZ. Op basis van gelijkwaardigheid en vertrouwen wordt aandacht besteed aan initiatieven die bijdragen aan een zorgzame samenleving.
- Deelname aan het symposium in Amersfoort dat gehouden werd n.a.v. het boek "Burgers doen het zelf", geschreven door Ad en Freya Pijnenborg.
- Gesprekken met KBO-Brabant in het kader van een manifest dat samen met belanghebbende partners is aangeboden aan de statenleden van de Provincie Noord-Brabant
- Met de Provincie Noord-Brabant overeengekomen deel te nemen in het netwerk Sterk Brabant in het kader van het programma Sociale Veerkracht.
- In samenwerking met het Platform Zorgen doe je samen zijn drie regionale bijeenkomsten georganiseerd waaraan wethouders en ambtenaren hebben deelgenomen. Het doel van deze bijeenkomsten was de deelnemers te informeren over inwonersinitiatieven, dorps- en zorgcoöperaties en het actieprogramma van Nederland zorgt voor elkaar.

Inkoop verzorging en verpleging

De inkoop van verpleging en verzorging met CZ wordt vanaf januari 2016 succesvol geëffectueerd. Zorgcoöperatie "Tot uw Dienst" in Laarbeek is nog steeds het enige lid dat ook in 2017 hiervan gebruik gemaakt heeft. In 2017 groeit de afname van de zorgverlening in Laarbeek. In Elsendorp wordt samengewerkt met een particuliere zorgaanbieder en vooralsnog is voor overstap naar de Koepel niet gekozen.

De gesprekken met Zorgverzekeraar VGZ hebben ertoe geleid dat vanaf 1 januari 2018 ook via de Koepel aan verzekerden van VGZ verzorging en verpleging geboden kan worden.

Project Regio Regie

Regio Regie is een samenwerkingsproject van o.a. CZ en VGZ, waarin gemeenten, zorgaanbieders en anderen werken aan, structurele verbeteringen in de zorg. Het steunt initiatieven die de gezondheidszorg verbeteren zodat die toegankelijk blijft voor iedereen.

Het project "Hoe sterk is uw netwerk?" dat in 2015 in samenwerking met CZ en het bureau Opera in Tilburg in samenspraak met het bestuur van de Koepel ontwikkeld is, heeft als doelstelling het ontwikkelen en uittesten van een opschaalbare werkwijze om ouderen te leren investeren in hun eigen redzaamheid. In 2016 is draagvlak gevonden bij de gemeente Laarbeek, de seniorenraad Laarbeek en de welzijnsorganisatie VIERBINDEN in de gemeente Laarbeek. Het doel van het project is 65 plussers:

1. bewust te maken van het belang van een toekomstbestendig netwerk.
2. te motiveren om hun netwerk toekomstbestendig te maken.
3. te ondersteunen in het daadwerkelijk creëren van een toekomstbestendig netwerk.

Het totale project bestond uit 4 fasen, 1 de analyse fase; 2 voorbereiding op de pilot; 3 uitvoering Pilot; en 4 Opschaling. Fase 1 en 2 zijn afgerond in 2017. Fase 3 is in 2018 tot uitvoering gekomen. Er een publiciteitscampagne opgezet. Vrijwilligers die huisbezoeken gaan doen zijn bijgeschoold. Verder is er gekozen voor groepsgesprekken met inwoners tijdens de goed voor elkaar bijeenkomsten in de vier kernen van Laarbeek. Op deze bijeenkomsten is aan de hand van de netwerkkaart het eigen netwerk in kaart gebracht. In september 2018 is er een slotbijeenkomst gehouden waar de GGD haar eindrapportage gepresenteerd heeft.

Samen met CZ en de Koepel zullen de resultaten van het project verder uitgerold worden.

Organiseren van de Verkennerstocht

In opdracht van het ministerie van VWS heeft het landelijk netwerk Nederland Zorgt voor Elkaar (NLZVE), samen met het Knooppunt Zorgen voor Elkaar Limburg, Koepel voor Zorgcoöperaties Zuid Nederland een verkennerstocht uitgevoerd onder bewonersinitiatieven op het gebied van welzijn, wonen en zorg in Noord-Brabant, en Limburg. In het voorjaar van 2018 zijn alle betrokkenen uitgenodigd voor een Brede tafel-conferentie met als titel Samenspel in beweging. Het Actieprogramma Zorgzame Gemeenschappen is op 17 mei 2018 tijdens de conferentie Gemeenschapskracht in Utrecht gepresenteerd aan Minister van VWS De Jonge.

Op 15 december 2018 heeft de minister in brief aan de Tweede Kamer zijn positieve reactie gegeven op het actie programma.

Externe financiering Koepel

Rabobank De Kempen is de enige bank die voor drie jaar een ondersteuning toezegde van € 2.500 zonder voorwaarden. Na overleg wordt besloten tot een onderzoek met als doel inzicht te krijgen in de wederzijdse positie van De Koepel en CZ. Hanneke Beerens van Opera consultancy voert dit onderzoek eind 2017 uit.

Landelijk netwerk

De contacten met het netwerk zijn in 2018 zowel door het bestuur van de Koepel als de leden onderhouden en versterkt. Het gaat daarbij onder andere over: ministerie VWS en Binnenlandse Zaken, het Platform Zorgen doe je samen, het Platform Zorg en welzijn en het Knooppunt Zorgen voor Elkaar Limburg, provincie Noord-Brabant, Vilans, Movisie, zorgverzekeraars CZ en VGZ, gemeenten, Vkk-Noord-Brabant en Vkk- Limburg, e.a. . Lid van de Raad van toezicht van Koepel, Ben

van Essen is bestuurslid van de netwerkorganisatie Nederland Zorgt Voor Elkaar. Voorzitter Wim van Hest is lid van de initiatiefgroep NLZvE en penningmeester Don van Sambeek is lid van de initiatiefgroep NLZvE en lid van de werkgroep Strategie.

Overeenkomst IAK Verzekeringen specifiek voor zorgcoöperaties

De Koepel heeft met IAK Verzekeringen een overeenkomst gesloten waar alle zorgcoöperaties en inwonersinitiatieven gebruik van kunnen maken. Afgestemd op de situaties en risico's van zorgcoöperaties en inwoners initiatieven.

Ontwikkelingen binnen de Bestuurlijke organisatie

Een coöperatieve vereniging streeft naar een transparante en open bestuursvorm. Dit wordt vorm gegeven door openstelling van deelname van de leden en de vertegenwoordigers van de Platforms in de bestuursvergaderingen. De Koepel heeft een ondersteunende rol naar de Platforms.

Samenstelling coöperatie Koepel Zorgcoöperaties Zuid-Nederland in 2018.

Leden:

Stichting Samen Anders Zorg/Zorgcoöperatie Hoogeloon: Marlou Cremers

Dorpsraad Elsendorp/Dorpscoöperatie Elsendorp: Willy Donkers.

Zorgcoöperatie Tot Uw Dienst: Don van Sambeek.

Vertegenwoordigers en adviseurs

Evert van Schoonhoven (Platform Zorg en Welzijn Noord-oost Brabant

Martien Kusters, namens het Platform Zorgen doe je samen Zuidoost Brabant

Alice Frijns, Esther Koenen in de loop van het jaar opgevolgd door, Freya Pijnenborg, bestuurslid

VKK-L / Knooppunt Zorgen voor Elkaar Limburg

Bestuur:

Wim van Hest, voorzitter tot 1 juli 2018 en vanaf 1 juli 2018 tot 1 januari 2019 technisch voorzitter
Ad Pijnenborg, secretaris tot 1 november 2018

Don van Sambeek, penningmeester tot 30 oktober 2018 en vanaf 1 november 2018 secretaris

Frits Swinkels, penningmeester vanaf 1 november 2018

Hans Jägers, bestuurslid

Pieter Marijn van der Velden, bestuurslid vanaf 31 januari 2018

Raad van Toezicht:

Ingeborg Verschuuren

Ben van Essen

Ton Schepens